

GRÆSK OG LATIN I VIDENSKABERNE

Hvorfor nu denne fordeling af græsk og latin? På billedet ses en anatomisk forelæsning i Padova omkring 1490. Professoren taler latin, mens han peger på legemsdelene, men han anvender græske sygdomsbetegnelser. For sygdommene er beskrevet af oldtidens græske læger, hvis værker blev anvendt frem til 1700-tallet. Den mest betydningsfulde af de græske læger er Galenos, som blev født i Pergamon i 129 og døde i Rom i 199 e. Kr

TEOLOGIS SPROG

Også teologien er massivt præget af det græske sprog. For mens kristendommen endnu var ung, dvs. fra Jesu tid og frem til kejser Konstantin den Store (272-337), var fællessproget i Romerriget endnu græsk.

Det er grunden til, at Det Ny Testamente er skrevet på græsk i årene 50-100 e. Kr. Og derfor er de fleste centrale begreber i kristendommen af græsk oprindelse. De er dog kommet til os via latin, som var middelalderens fællessprog.

Selve det græske navn "Khristos" betyder "den salvede", og med det menes den "kommende konge". Khristos er en oversættelse fra det hebræiske "Messias", som også betyder "den salvede"; man taler i den forbindelse om et oversættelseslån.

Ordet "kirke" er kommet til os via oldengelsk "cyrice", som er dannet af det græske "kyriaké", der betyder "Herrens (hus)". Hvorfor via engelsk og ikke direkte fra græsk / latin? Velsagtens fordi nogle af missionærerne og bygmestrene kom til os fra England.

En kirkebygning består af "kor" og "skib". Ordet "kor" stammer fra det græske "khorós", som betyder en gruppe "sangere" og det sted, de opholder sig.

"Skibet" er den del af kirken, hvor menigheden opholder sig. På græsk hedder et helligt rum "naos", men ved en misforståelse på overgangen fra græsk til latin er "naos" blevet latiniseret til "navis", som betyder "skib".

Endelig har mange kirker en runding mod øst, kaldet "apsis". Ordet er dannet af det græske verbalsubstantiv "(h)apsis", som betyder "griben", f. eks. med hånden og derved en "runding".

Det er ikke alene bygningen, men også de kirkelige embeder, som har græske navne. Lad os se på tre af dem: "biskop", "præst" og "degn".

"Biskop" kommer af græsk "epískopos", som betyder "tilsynsførende". "Præsten" er den ældre i menigheden, og det hedder på græsk "presbýteros". Ordet "degn" er dannet af græsk "diákonos", som betyder "tjener".

Ordet anvendes også i sin oprindelig form "diakon", hvor det betegner en, der tager sig af de fattige og syge i menigheden, ganske som "diákonos" gjorde i oldkirken.

Hvidbjerg Vesten Aa Kirke i Sydthy er en typisk romansk middelalderkirke.

Den er opført i 1100-tallet og består af apsis, kor og skib. Våbenhuset er nyere og bygget i 1800-tallet.